

M-2147 | 2021

Årsrapport for 2021 fra SNO til verneområdestyret i Skarvan- Roltdalen NP og Sylan LVO

Foto: Ivar Rimul

SNO lokalt:

Berit Broen, SNO-Støren

Tom Johansen, SNO-Røros

Martin Røsand, SNO-Røros

I tillegg er det kjøpt tjenester av:

Unni Killi, Selbu fjellstyre

Ivar Rimul, fjellstyrene i Stjørdal

Fjelldriv v/Marit Østby Nilsen

Fuktig høstdag ved Lomkjølen

Kjerneoppgaver

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets operative feltorgan. SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll, overvåking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområder. SNO har også mange oppgaver knyttet til arter som villrein, laks og fjellrev, samt registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har 97 naturoppsyn fordelt over hele landet.

Bestillingsoppgaver

I tillegg til sine lovbestemte oppsynsoppgaver får SNO årlige bestillingsoppgaver fra flere forvaltningsnivå, det vil si statlig (KLD, Miljødirektoratet), regionalt (fylkesmenn, fylkeskommuner, nasjonalpark- og verneområdestyrer) og lokalt (kommuner (verneområder)) nivå.

Særlige bestillinger eller føringer fra staten ved Miljødirektoratet eller departement kalles sentrale bestillinger og føringer

2021 oppsummert

Sylan

Sylan er besøkt totalt 26 ganger, hvorav 15 i vinterhalvåret. Gjennom et stort tjenestekjøp av Fjelldriv på tiltak og tilsyn med fjellrev blir de mest trafikkerte delene av Sylan regelmessig besøkt gjennom hele året.

Motorferdsel

Det er ikke gjennomført egne kontroller med motorferdsel i Sylan men gjennom stor feltaktivitet knyttet til fjellrev og jerv får vi et godt bilde av motorferdsel. Ulovlig motorferdsel innenfor verneområdet er et lite problem.

Sylan er viktig beiteområde for rein i barmarksperioden. Tilsyn med rein innebærer en del barmarkskjøring og mer forstyrrelser av fotturister fører også til mer kjøring da reinen blir skremt ut av området og må drives tilbake. Innenfor alle områder med barmarkskjøring er det viktig i tide å kartlegge sårbare passasjer med tanke på eventuelle tiltak.

Det bør i 2022 gjøres tiltak langs kjøretraséen langs kraftlinja mot Sankkjølen.

Ferdstallere

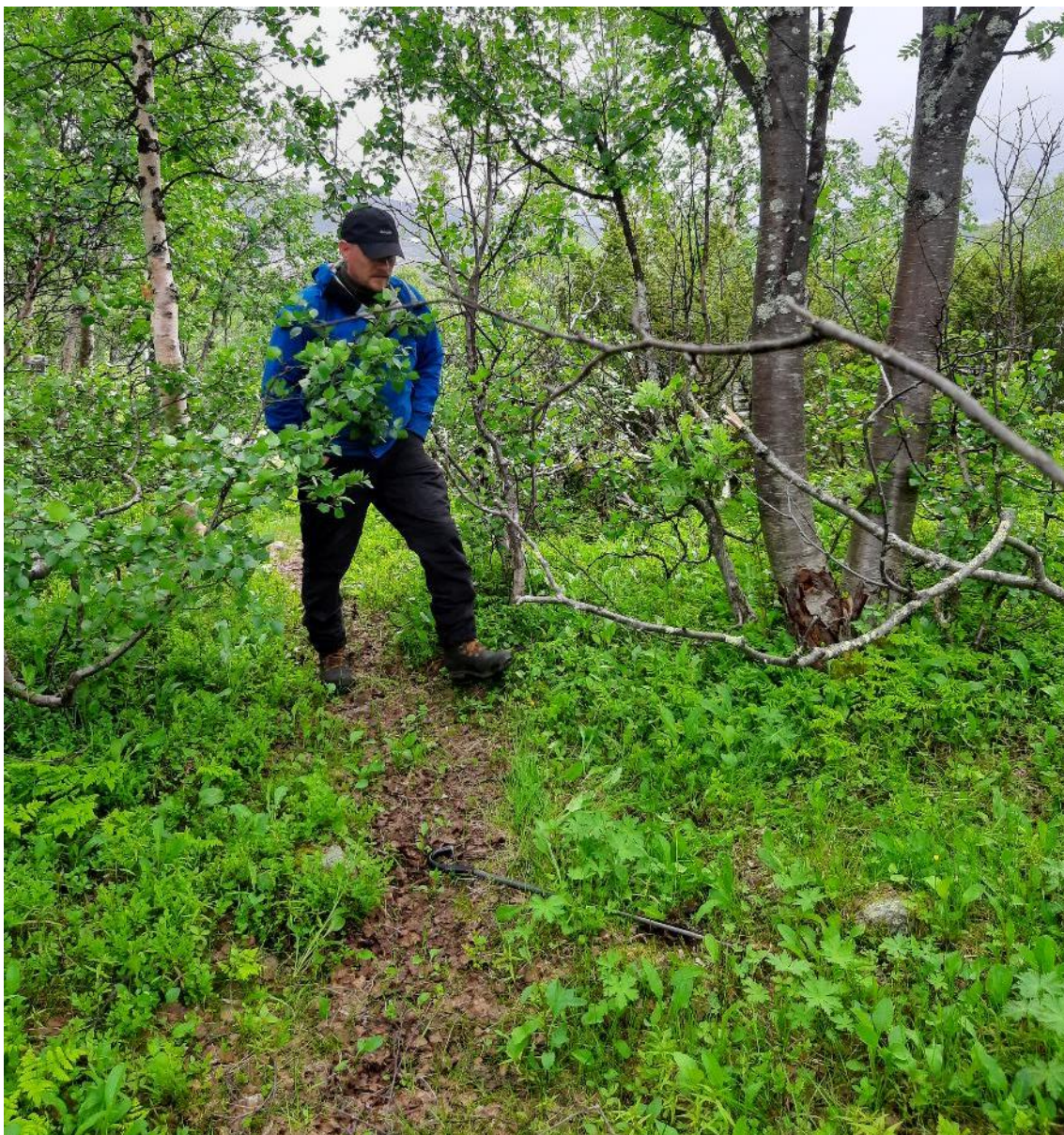
Det er totalt registrert 9681 passeringer ved Nedalshytta, hvilket er noe lavere enn i 2020 (10112).

Kulturminner

I Sylan det flere samiske kulturminner hvorav flere er fra nye registreringer utført av Mattis Danielsen og Marit Østby Nilsen. Spesielt kulturminner knyttet til menneskelig infrastruktur og mye ferdsel er utsatt for ødeleggelse.

Kartet nedenfor viser samiske kulturminner ved parkeringsplassen ved Nedalshytta.

Mattis Danielsen ved den omtalte samiske boplassen ved Nedalshytta

Skilt

Opplysningskilt om "å vise hensyn til fjellrev og rein" satt opp på stien ovenfor Nedalshytta. Løshunder og nærgående fotografer er en utfordring i Sylan.

Oppsetting av skilt ovenfor Nedalshytta

Forsøpling

Planlagt opprydding langs Essand/Nersjøen ble ikke gjennomført på grunn av høy vannstand. I forbindelse med nedtapping bør dette gjennomføres neste år.

Oppsyn med sårbare og truede arter

Fjellrevhiet nært sti overvåkes

Det ble registrert to ynglinger av fjellrev på norsk side av Sylan i 2021 med totalt minimum 10 valper. En hekking av jaktfalk ble registrert like utenfor verneområdet.

Det er registrert mye spor av smånagere i høst, hvilket lover bra for fjellreven!

Skarvan-Roltdalen

Generelt om tilstedeværelse.

Oppsyn har hatt ca. 85 besøk i området i år, ute på ulike oppdrag og gjøremål gjennom hele året. Det blir mest i områdene med mye ferdsel og flest brukerinteresser, der risikoen er størst for at verneverdiene er trua på ulike vis.

Vi ser innom blant mye annet Spellgubben i Høgfjellet

Motorferdsel

Det har vært kontroll med motorisert ferdsel i området, både på snøføre og barmark, uten at det har ført til anmeldelser eller advarsler.

Registrering av kjørespor

Ferdsel

Det ble nok en sommer med korona-pandemi og begrensninger i folks vanlige fritidsaktiviteter. Ut-på-tur-bølgen fortsetter, og er kanskje den nye normalen.

På stien til Storskarven fra Sundalen er det meste av strekningene i myr klopplagt. I partier med bakke og myr er slitasjen stor, og blauthullene blir stadig større etter hvert som tråkkene går utafør den egentlige stien. Her bør noe gjøres, og flere aktuelle tiltak har vært drøfta sammen med forvaltninga.

Eksempel på blauthull der noe bør gjøres.

Partier på myr som er klopplagt tåler ferdselen.

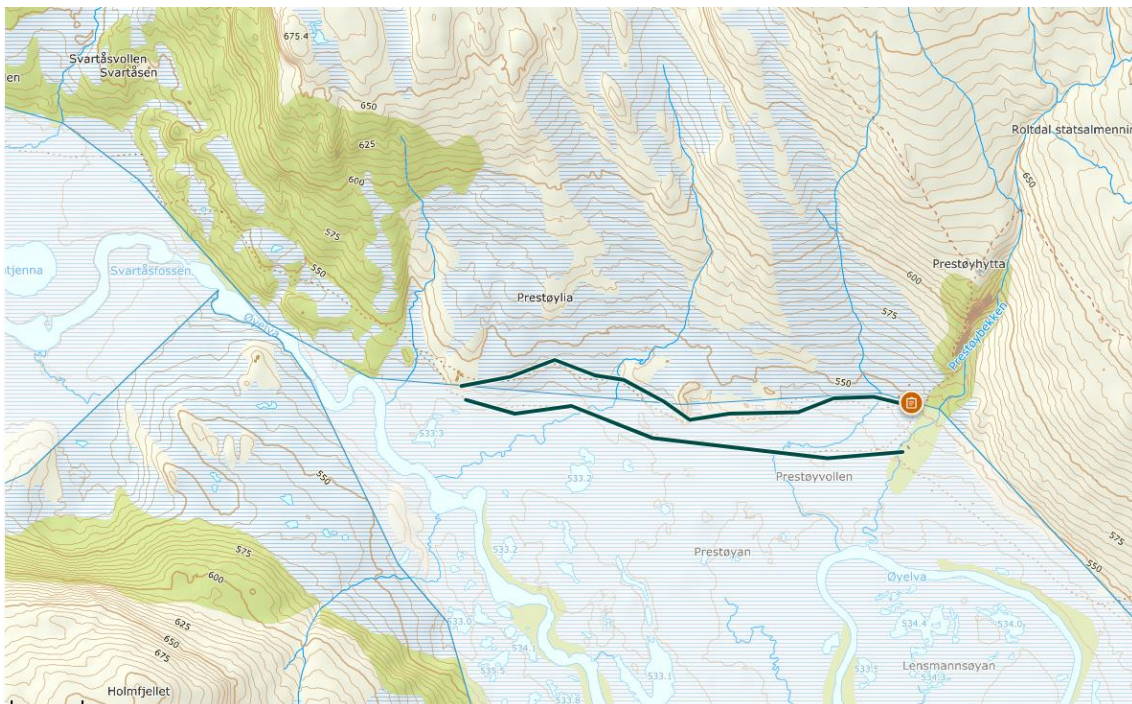

Kloppene på stien inn fra Heståsen er litt mangelfull, og ble mye ødelagt etter at bergingsaksjon kjørte ATV langs stien i 2020

Fra samme parti; nå med klopp å gå på, vil det gro til ganske fort.

Omlegging av stien gjennom/forbi Stråsjøen-Prestøyen er i gang. Nye klopper i malmfuru ble kjørt inn på snøføre, og nylegging av kloppene er kommet i gang. På denne strekningen er gammel klopp nå tatt opp og gjort klar for transport.

Mye logistikk for klopplegging..

Store mengder klopp som skal fraktes inn. Dette er nok til 1 km ferdig lagt klopp

Nye klopper i malmfuru er lagt

Litt av en jobb å ta opp gamle klopper..

Gjort klar for transport dit de skal brukes på nytt.

Oppfølging videre på stier.

Det må gjøres tiltak for å hindre ytterligere terrengskade på de mest brukte stiene; jfr bilder fra stien til Storskarven. Arbeidet med ny klopp, fjerning av gammel klopp, og omlegging av sti i Stråsjøen-Prestøyan fortsetter.

Eksempel på strekning hvor det bør gjøres noe.

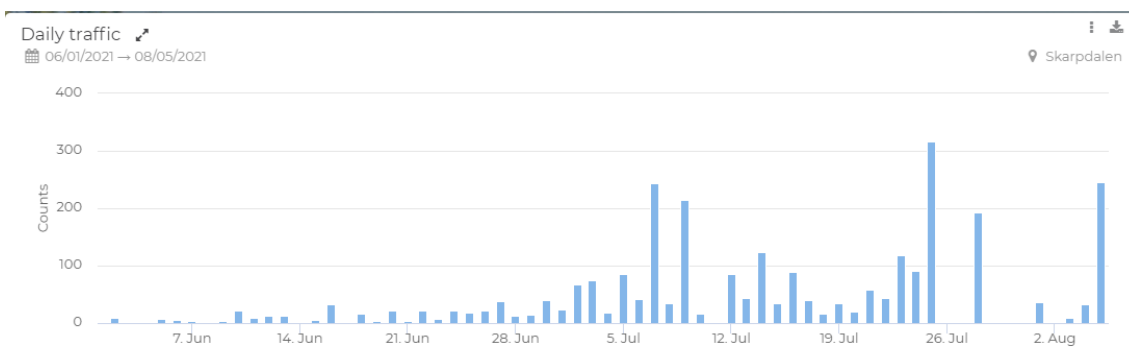
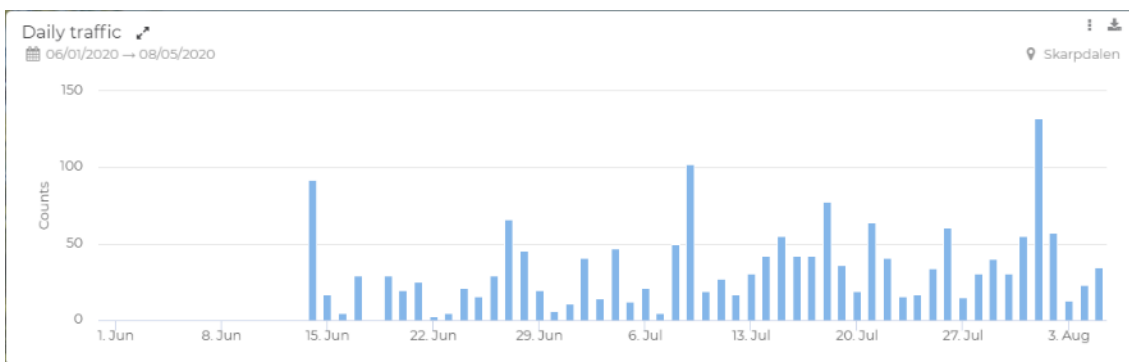
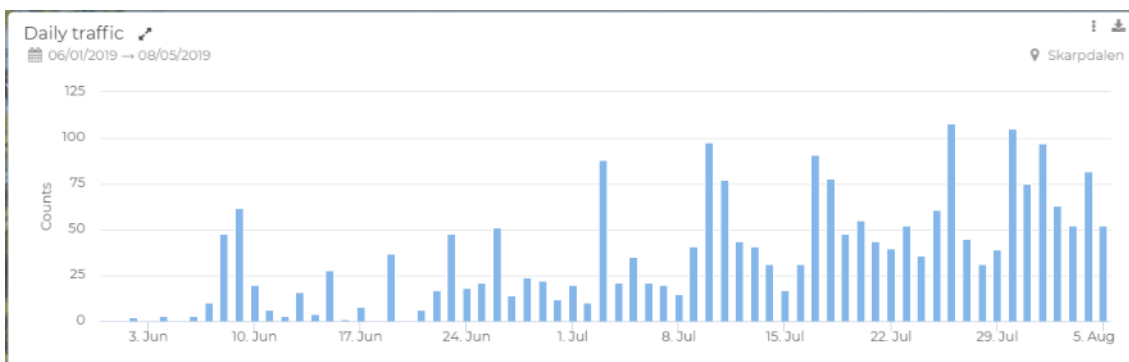
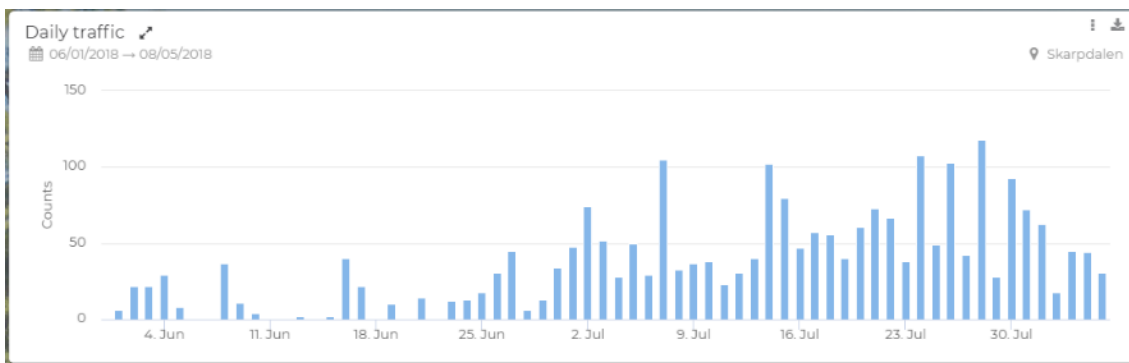
Ferdselsteller

Drift og tilsyn av teller.

I år har vi hatt teller i Skarpdalen, på stien inn til Ramsjøhytta.

Ferdseldata fra de 4 siste åra:

Telledata fra 2021 har dager med "dobbelt så mange" som andre max-dager, så det er mistanke om feil i registreringene på disse dagene. Følgelig kan total-tall 2021 også være feil. Kan det være rein som går forbi telleren?

år	2018	2019	2020	2021
Antall passeringer 1.juni - 31.10	<u>2428</u>	<u>2348</u>	<u>1806</u>	<u>2818</u>

Leirplasser

Det er tilrettelagt med tilkjørt ved på leirplass mellom Sonvatna for å unngå hogst i området rundt

Skilt

Det er byttet en del verneskilt, og i tillegg er det satt opp sykling forbudt-skilt på de mest opplagte stiene.

Forsøpling

Det er registrert noe søppel etter campere, men folk er generelt flink til å rydde opp etter seg og andre. Følger opp på kjente leirplasser og langs mye brukte ferdselsveier, så som langs og mellom østre og vestre Sonvatna.

Gamle gjerderester Melshogna-Drøydalen

Skjøtsel

Oppdraget er å følge opp de som driver rydding og skjøtsel på setervoller.

Her fra befaring Stormoen

Slått på Prestøyvollen.

Stormoen og Svenskmoen

Oppfølging skjøtsel

Igangsatt skjøtsel krever oppfølging i overskuelig fremtid, og viktig at det følger en driftsplan.

Oppsyn med sårbare/truete arter

- bra med smånagere utover året, det er gjort flere observasjoner av lemen utover høsten!
- Våren kom til normal tid og det var ingen kulde perioder på forsommeren. Bra forhold for bakkehekkende fugl.
- flere observasjoner av haukugle og varsler
- ingen jaktfalkhekking registrert
- Beste lirypeår registrert siden taksering i 2008
- Fjelljo observert - usikker hekking
- også i år vellykket hekking av sangsvane i Stråsjøen og Prestøyan 3 unger voks opp.
- ingen skader av bjørn i Selbu sin del av NP.
- Jerveyngling i Ruten
- Fjellrev dokumentert Mannfjellet i februar
- Oppdrag på rovdyr/rovfugl/fjellrev rapporteres i Rovbase.

Fjellrev i Mannfjellet, foto fra Rovbase

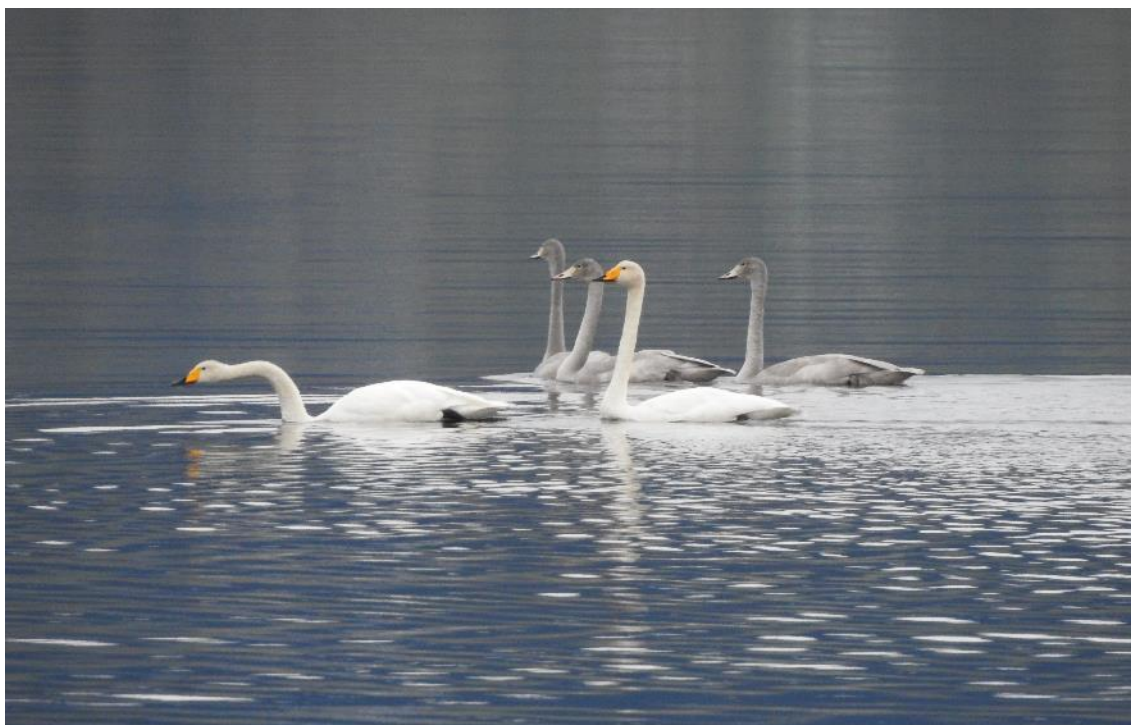
Kontroll

Etterlevelseskontroll i verneområdene av forskrifter og andre bestemmelser og gitte tillatelser i verneområder er en viktig løpende oppgave

Blant annet sett innom ei gammel jaktbu hvor restaurering er omsøkt

Litt fra naturmangfoldet

Et sangsvanepar med 3 flotte unger, får representere naturmangfoldet vi skal forsøke å ta vare på.

Tamrein skal ha det best mulig den delen av året de har nasjonalparken som beiteområde.

Vedlegg

År:	2021					
Bestiller: Iasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan						
Verneområder	Prioritet (kategori 1, 2, 3, 4 osv)	Verneområde/innsatsområde/lokalitet	Forankring og beskrivelse av oppdraget	Metodebeskrivelse evt henvisning	Rapportering (rapportformat, lagringssted for rapp., egenskapsdata ol.). Stand. rap.verktøy som Verneområdelogg, Artsobs, Natstat, anmeldelsesbase og Rovbase skal benyttes.	status
Tilsyn/kontroll (lovpålagte oppgaver med presisering)						
Oppsyn med motorferdsel(1), ferdsel(2),forsøpling(2) og byggetiltak(3)	1,2,3	Sylan, Sankkjølen og Rangeldalen	Forvaltningsplan, Styrevedtak	Oppsyn kjørespor etter barmarkskjøring, og evt ulovlig snøscooterkjøring. Oppsyn med forsøpling langs TTs ruter og strandsonen langs Nesjøen-Essand, samt gjerderester. Oppsyn med løshunder, og ferdsel nær fjellrevhi.	Verneområdelogg og årsrapport fra oppsyn	utført
Oppsyn med motorferdsel(1), ferdsel(2),forsøpling(2) og byggetiltak(3)	1,2,3	Skarvan og Roltdalen	Forvaltningsplan Styrevedtak	Oppsyn med snøscootertrafikken, og kjørespor etter barmarkskjøring. Oppsyn med forsøpling og gjerderester. Oppsyn med løshunder.	Verneområdelogg og årsrapport fra oppsyn	utført
Tiltak (skjøtsel/tilrettelegging)						
Vedlikeholdsarbeid/ettersyn på eksisterende anlegg.	1	Sylan, Sankkjølen og Rangeldalen	Forvaltningsplan, besøksstrategi	Delvis tjenestekjøp lokalt. Gjelder tavler og løveskilt med underskilt, samt oppfølging av teller	Verneområdelogg	utført
Stitrase Vekta - Ansvar for kløppegging og evt opprydding gammel kløpp på strekningen Stråsjøen Prestøyvollen	1	Skarvan og Roltdalen, Stråsjøen-Prestøyen	Besøksstrategi	Organisere kløppegging på strekningen, samt evt opprydding av gammel kløpp	Årsrapport, Verneområdelogg	utført
Ansvar for reparasjon av kløpp på sti fra Heståsen	1	Skarvan og Roltdalen, Stråsjøen-Prestøyen		Organisere kløppegging på strekningen, samt evt opprydding av gammel kløpp	Årsrapport, Verneområdelogg	utført
Vedlikeholdsarbeid/ettersyn på eksisterende anlegg.	1	Skarvan og Roltdalen	Forvaltningsplan, besøksstrategi.	Løpende vedlikehold. Fjelloppsynet. Gjelder tavler og løveskilt med underskilt, samt oppfølging av teller	Verneområdelogg	utført
Oppsyn med skjøtsel på setervollene. Ansvarlig for gjennomføring av skjøtsel på Prestøyvollen.	1	Skarvan og Roltdalen	Forvaltningsplan	Møte med setereiere. Befaring i felt. Organisere skjøtsel på Prestøyvollen	Verneområdeloggen og årsrapport fra oppsynet.	utført
Kartlegging/registrering/overvåking (inkludert bevaringsmål)						
Registrering/overvåking av arter	1	Sylan, Sankkjølen	Forvaltningsplan	Registrering/oppsyn med sjeldne arter, spesielt rovfuglbestand. Herunder Sankkjølen.	Artsobs, rovbases.	utført
Besøkskartlegging,	1	Sylan, Sankkjølen	Besøksstrategi	Bidra med oppsetting/oppfølging av tellere.	Verneområdelogg og Årsrapport	utført
Kartlegging av tilstand og behov for ytterligere tiltak/vedlikehold på kløpper mv.	2	Sylan, Sankkjølen	Forvaltningsplan, besøksstrategi	Delvis tjenestekjøp lokalt. Befaring i felt, innhente data fra TT	Verneområdelogg	20.11.2021
Registrering /overvåking arter	1	Skarvan og Roltdalen, Stråsjøen-Prestøyen, Rangeldalen	Forvaltningsplan	Registrering/oppsyn med sjeldne arter, spesielt rovfuglbestand (kongeørn, hubro og jaktfalk). Herunder Rangeldalen og Stråsjøen - Prestøyen NR	Artsobs	utført
Besøkskartlegging,	1	Skarvan og Roltdalen	Besøksstrategi	Bidra med oppsetting/oppfølging av tellere.	Årsrapport	utført
Befaring stitrase Sildra - Storskarven. Vurdere alternativ trase.	1	Skarvan og Roltdalen	Besøksstrategi	Vurdere evt. ny trase til Storskarven.Befaringer med berørte aktører. Registrering i kart.	Årsrapport	utført
Kartlegging av tilstand og behov for ytterligere tiltak/vedlikehold på kløpper mv.	2	Skarvan og Roltdalen	Forvaltningsplan, besøksstrategi	Fjelloppsynet. Befaring i felt, innhente data fra TT og NTT	Verneområdelogg	utført
Informasjon						
Informasjon	2	Sylan, Sankkjølen og Rangeldalen	Besøksstrategi	Faglig bistand infomateriell	Direkte til forvalter	utført
Informasjon	2	Skarvan og Roltdalen, Stråsjøen-Prestøyen	Besøksstrategi	Faglig bistand infomateriell	Direkte til forvalter	utført

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.